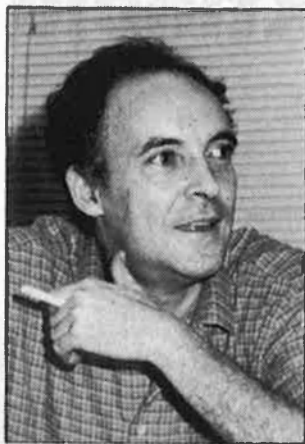

Arròs a banda

Ramon Barnils

De Lerroux i altres excuses

Comencem pel començament: tot és per fer, i de lerrouxisme, mite i realitat decisius d'ahir i avui, no en sabíem res de res. D'un adjectiu imprescindible, per entendre'ns, no en teníem destriats ni origen, ni família, ni descendència: d'on ve, o on va; d'on venim, o on anem.

El professor Joan B. Culla i Clarà, solter i amb pis propi, educat i llarg, ha escrit *El republicanisme lerrouxista a Catalunya (1901-1923)*, després de vuit anys d'estudi. I els qui el coneixem sabem que es dels qui estudia el metro i, si freqüentés més senyores i senyoretetes de les que ja freqüenta, faria fitxes en la pausa entre el pessic i la mossegada.

El llibre no es pot llegir encara perquè, ni que sembli mentida, a una obra essencial sobre un fenomen essencial no sobren els editors interessats.

—És molt llarga— es veu que diuen, com si el càncer que ens representa el lerrouxisme no meresqués tanta llargària com la que li dona Culla; i molta més. He parlat prou amb Culla —me'n va explicar una del Lerroux que m'agrada; deia Lerroux: «els obrers tenen raó fins i tot quan no en tenen»— i he llegit potser tot el que s'ha publicat amb motiu de l'aprovació de la tesi esmentada.

I me'n resulta que no té importància si el lerrouxisme va ser propiciat pels espanyols per desmanegar-nos una vegada més: l'estrany seria que no ho fessin, és el

seu paper en el món, i ben fet que fan si no els en privem. El que sí que ens ha d'importar és l'èxit multitudinari que va tenir el lerrouxisme entre els catalans; i quan dic catalans, vull dir indígenes, animals d'història, llengua i cognoms catalans (multitudinari i puc dir que estable: un barber que em pelava fins que es va jubilar, fa vuit o deu anys, i que poc podia haver conegut personalment Lerroux, era lerrouxista entusiasta; al costat de convençut d'esquerres, a més de catalanista indubtable).

Obrim, doncs, els ulls i prou gemecs de cornut: el lerrouxisme és un càncer típicament català i no pas inoculat pels espanyols, que es limiten a fomentar-lo. És cosa nostra. Si ha estat i és cosa nostra, és de gallines atribuir-lo als espanyols.

Es veu que el lerrouxisme no va néixer d'una operació imaginada pels de sempre per mantenir-nos amorrats al fang. És segur que, una vegada engegat, Madrid va aprofitar la situació, com sempre i ben fet que fa, per mantenir-nos amorrats al fang. I és seguríssim, i ja està documentat, que el lerrouxisme és un fenomen nostre, com la paella o els canalons. I aquí sí que cal que ens escandalitzem: com pot un país, una nació, ser tan covarda, tan indigna —tan barata— per permetre que ens mantinguin encadenats amb materials fabricats per nosaltres mateixos. □

Centre Carles Salvador

CURSOS PER CORRESPONDÈNCIA

1. Llengua i Literatura:

- Curs d'Iniciació.
- Curso de Iniciación (per a castellanoparlants).
- Curs Bàsic.
- Curs Progressiu de Llengua.
- Curs de Professorat.

2. País Valencià:

- Economia del País Valencià.
- Geografia i Història del País Valencià.

Matrícula oberta durant tot l'any, tret del mes d'agost.
Per a més informació, adreceu-vos al **Centre Carles Salvador**, Moratín, 15, 8a. 46002-València

Recentment reformat i ampliat

Plaça dels Coprínceps, 5

☎ 21486 90/94 - ☎ 224 AND.

L'HOTEL MÉS EXCLUSIU

Tarifes especials per a l'esquí.
Les vacances més saludables.
Centre de congressos, convencions i seminaris.
Centre comercial.